

ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхайрхан сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ЗАА-2023/171/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Улиастай сум

2024 он

Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газрын

тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа

Утас: 99993365

Цахим хаяг: bat-undraa@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Болдбаатар

Утас: 99105506

Цахим хаяг: boldbaatarkh@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Ц.Оюунсүвд

Утас: 99076038

Цахим хаяг: oyunsuvdts@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

81090 Уластай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

дэд 4-03-18 № д45

танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Баянхайрхан сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баянхайрхан сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

2023 оны санхүүжилтийг өмнөх онтой харьцуулахад 821,512.1 мянган төгрөгөөр өссөн байна. Энэ нь орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжилт 143,722.0 мянган төгрөгөөр, цалин нэмэгдсэнтэй холбогдуулан орон нутгийн төсвөөс санхүүгийн дэмжлэг 197,972.0 мянган төгрөгөөр, татварын орлогын санхүүжилт 123,401.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн, улсын төсөвт байгууллагын тогтмол зардал 245,964.6 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс олгосон, орон нутгийн хөгжлийн сангийн 37,894.8 мянган төгрөгийн, хоршоо хөгжүүлэх сангийн 72,557.7 мянган төгрөгийн авлага барагдсан зэрэгтэй холбоотой байна.

Аудитын гол асуудал

Баянхайрхан сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд дүгнэлт өгөх аудитаар төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчилд дүн шинжилгээ хийхэд 24.9 сая төгрөгийн зөрчил нь сумын Засаг даргын үйл ажиллагаатай шууд хамааралтай байна.

Audit(D)A4-тоот/2023

0330 0430

Бусад асуудлын хэсэг

Баянхайрхан сумын Засаг дарга нь тайлант онд татварын орлогыг 280,262.6 мянган төгрөгөөр төлөвлөж, гүйцэтгэл 275,929.6 мянган төгрөг буюу 1.6 хувиар тасарсан байна. Хувь хүний орлогын албан татварын хөнгөлөлт 51,783.6 мянган төгрөгийг 24 иргэнд буцаан олгосон байна.

Шилэн дансны цахим системд мэдээлбэл зохих 169 мэдээллээс 22 мэдээллийг хугацаа хоцроож, Улсын төсөв болон орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл хэсэгт татварын орлогыг, таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээ хэсэгт орлого, зарлагыг, мөн тухай бүр мэдээлэх 24 мэдээллийг огт мэдээлээгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН		485,716.1	422,879.3
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	3а, 3б	220,658.7	161,226.8
33	АВЛАГА	5а, 5б, 6а, 6б	251,486.6	188,706.1
34	УРЬДЧИЛГАА	7а, 7б	0.0	0.0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	8а, 8б, 8в	13,570.9	72,946.4
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН		587,000.2	826,960.9
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	12а, 12б, 12в	587,000.2	826,960.9
39200	Биет хөрөнгө		579,555.5	817,366.8
39300	Биет бус хөрөнгө	13	7,444.7	9,594.2
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II		1,072,716.3	1,249,840.2
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН		1,072,716.3	1,249,840.2
51	Засгийн газрын хувь оролцоо		1,072,716.3	1,249,840.2
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал		281,518.6	281,518.6
51200	Хуримтлагдсан үр дүн		618,993.2	796,117.1
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		172,204.5	172,204.5
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V		1,072,716.3	1,249,840.2

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)		1,359,992.0	1,509,960.5
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО		294,121.8	199,590.4
110	Орлогын албан татвар		96,412.2	141,896.3
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар		122,474.0	193,679.9
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт		-26,061.8	-51,783.6
113	Хөрөнгийн албан татвар		28,375.7	37,196.8
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж		169,334.0	20,497.3
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1а, 1б	223,311.4	342,968.3
120	Нийтлэг татварын бус орлого		223,311.4	342,968.3
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО		842,558.7	967,401.8
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2а, 2б	958,411.3	1,008,869.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		958,411.3	1,008,869.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		431,802.4	960,268.1
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		223,958.4	399,346.3
2102	Ажил олгогчоос НД-д төлөх шимтгэл		28,812.8	50,446.1
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол		17,211.3	15,143.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		28,505.6	32,585.6
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		4,713.7	5,404.3
2107	Томилолт, зочны зардал		6,970.6	9,706.2
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		15,283.1	14,440.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		106,347.0	433,195.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		526,608.8	48,601.4
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)		401,580.7	501,091.0
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДАЛ		3,780,206.9	323,967.1
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН		-3,378,626.2	177,123.9

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	4,457,226.0	4,457,226.0
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,072,716.3	1,072,716.3
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	4,451,342.5	4,451,342.5
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-5,883.5	-5,883.5
9	Тайлант үеийн үр дүн	-3,378,626.2	-3,378,626.2
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,072,716.3	1,072,716.3
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	1,249,840.2	1,249,840.2
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,072,716.3	1,072,716.3
19	Тайлант үеийн үр дүн	177,123.9	177,123.9

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	2022 оны 12-р сарын 31	2023 оны 12-р сарын 31
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГО	1,196,211.8	1,310,905.3
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	294,121.8	199,590.4
110	Орлогын албан татвар	96,412.2	141,896.3
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	122,474.0	193,679.9
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-26,061.8	-51,783.6
113	Хөрөнгийн албан татвар	28,375.7	37,196.8
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	169,334.0	20,497.3
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	1,418.1	3,247.0
1181	Газрын төлбөр	773.0	2,324.3
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	166,630.0	14,926.0
1183	Бусад татвар	512.9	0.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	59,531.2	143,913.1
120	Нийтлэг татварын бус орлого	59,531.2	143,913.1
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	842,558.7	967,401.8
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	896,635.5	957,712.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	896,635.5	957,712.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	370,025.7	909,110.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	223,266.0	399,694.2
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	29,505.2	50,098.2
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	20,811.3	15,343.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	23,836.9	31,885.7
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,844.7	8,314.9
2107	Томилолт, зочны зардал	6,970.6	9,706.2
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	17,193.1	16,900.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	43,598.0	377,167.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	526,609.8	48,601.4
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	299,576.2	353,193.1
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	203,718.1	367,525.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	203,718.1	367,525.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	203,718.1	367,525.0
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-203,718.1	-367,525.0
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-43,286.3	-45,100.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЗЭЭЛ	43,286.3	45,100.0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	52,571.8	-59,431.9
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	168,086.8	220,658.7
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	220,658.7	161,226.8

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,409,970.2	1,233,443.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	926,084.0	862,718.2
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	926,084.0	862,718.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	419,565.9	399,694.2
210101	Үндсэн цалин	292,060.9	270,923.2
210102	Нэмэгдэл	118,821.3	95,843.8
210104	Урамшуулал	8,683.7	32,927.1
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	52,445.8	50,098.2
210201	Тэтгэврийн даатгал	35,663.1	34,216.5
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,195.6	4,025.8
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,356.6	3,172.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	839.1	777.9
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,391.4	7,906.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	251,861.7	239,373.2
210301	Гэрэл, цахилгаан	27,971.1	17,002.8
210302	Түлш, халаалт	221,789.0	221,717.0
210303	Цэвэр, бохир ус	2,101.6	653.4
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	26,153.0	25,478.9
210401	Бичиг хэрэг	3,485.9	3,485.9
210402	Тээвэр, шатахуун	18,738.0	18,738.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,929.1	3,255.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	18,314.9	16,848.5
210604	Урсгал засвар	18,314.9	16,848.5
2107	Томилолт, зочны зардал	15,351.3	8,966.2
210702	Дотоод албан томилолт	15,351.3	8,966.2
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	18,038.0	16,900.6
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15,700.0	15,700.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	710.0	150.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	469.1	469.1
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	727.7	236.4
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	73.8	73.8
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	203.4	203.4
210807	Газрын төлбөр	138.3	68.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	15.7	0.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	124,353.4	105,358.4
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	118,550.0	99,560.4
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,803.4	5,798.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	393,886.2	325,625.0
223001	Бусад хөрөнгө	393,886.2	325,625.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЗЭЭЛ	90,000.0	45,100.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	90,000.0	45,100.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,409,970.2	1,298,169.6
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,108,387.9	1,179,012.1
320001	Орон нутгийн төсвөөс	839,094.0	909,718.2
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	269,293.9	269,293.9
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	301,582.3	119,157.5
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.0	119,157.5
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	301,582.3	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	53,963.1
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	118,689.5

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	88,292.58
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	88,292.58
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	88,292.58
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,406.81
210402	Тээвэр, шатахуун	6,386.81
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	20.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	19,000.00
210604	Урсгал засвар	19,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	740.00
210702	Дотоод албан томилолт	740.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	62,145.77
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	62,145.77
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	88,292.58
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	88,292.58
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	87,092.58

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт дотоод хяналт, хариуцлагатай холбоотой 24,986.5 мянган төгрөгийн болон Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил илэрч, 2 заалт зөвлөмж өглөө.

Нийт илрүүлсэн 24,986.5 мянган төгрөгийн зөрчил нь тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс 748.8 мянган төгрөгөөр бага тул “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт тогтоогоогүй

5.2 Албан шаардлага өгөгдөөгүй

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Дотоод хяналт, хариуцлагатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: ТШЗ-ийн санхүүгийн аудитаар илэрсэн алдаа зөрчилд дүн шинжилгээ хийхэд ХХС-ийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэл 13,169.9 мянган төгрөгийг шүүхэд хандаагүй, ОНХС-ийн хөрөнгөөс 5,000.0 мянган төгрөгөөр малчдын чуулган зохион байгуулж, тэмцээний шагнал, хоолны зардал гаргасан, Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 6,816.5 мянган төгрөгийг бэлэг дурсгал, хоолны зардалд зарцуулсан нийт 24,986.5 мянган төгрөгийн зөрчил нь сумын Засаг даргын үйл ажиллагаатай шууд хамааралтай байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, 15.4.1-д “төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн энэ хуулийн 14.2.2, 14.2.3, 14.2.5, 14.2.8-д заасан болон төсвийн шууд захирагчийн энэ хуулийн 16.5-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэх”, 16.5.2-д “батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих”, 16.5.5-д “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, 16.5.6-д “дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх”, Сангийн сайдын 2021 оны 86 дугаар тушаалаар батлагдсан “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-ын 3.4-т “Сум дүүргийн Засаг даргын чиг үүрэг”, 3.4.3-т “Сум, дүүргийн хэмжээнд орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах, хэрэгжилтэд хяналт тавих”, Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн сайдын 2021 оны А/361 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Хоршоог хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээл олгох, сонгон шалгаруулах, эргэн төлүүлэх, хяналт тавих журам”-ын 3.4.3-д “энэ журмын 3.4.2-т заасан төслийг хэрэгжүүлэх хуулийн этгээд, иргэнтэй холбогдох хууль, журмын дагуу зээлийн болон барьцааны гэрээ байгуулж, биелэлтийг хангуулах, төслийн явц, үр дүнд байнгын хяналт

тавих”, 3.4.11-д “Сангаас олгосон зээлийн эргэн төлөлтийн төлбөрийг зээлдэгч төлөхгүй тохиолдолд сумын Засаг дарга уг төлбөрийг төлүүлэх арга хэмжээг авч зээлийн дансанд төвлөрүүлнэ” гэж заасантай нийцэхгүй, эрх ба үүрэг, нийцсэн бөгөөд зохистой байх, батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн шууд захирагчийн үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг сайжруулж, арга зүйгээр хангаж, холбогдох хууль, журмыг хэрэгжүүлж ажиллах;

2. Шилэн дансны мэдээлэлтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Шилэн дансны цахим хуудсанд мэдээлбэл зохих 169 мэдээллээс 22 мэдээллийг хуулийн хугацаа хоцроож, 59 мэдээллийг огт мэдээлээгүй, Улсын төсөв болон орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл хэсэгт орон нутгийн татварын орлогыг мэдээлээгүй байна. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 дахь заалт, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын 3.1.5-д “улсын болон орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийн сар, улирал, хагас болон бүтэн жилийн мэдээг дараа сарын 8-ны дотор энэ журмын 4 дүгээр хавсралтад заасан маягтын дагуу цахимаар”, 3.2.10-д “цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээ бүрийг холбогдох шийдвэрийн хуулбарын хамт тухайн гүйлгээ хийгдсэнээс хойш 7 хоногийн дотор энэ журмын 9 дүгээр хавсралтад заасан маягтын дагуу цахимаар” гэж заасантай нийцэхгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны мэдээллийг хуулийн хугацаанд, үнэн зөв байршуулж, Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1 дэх заалтыг мөрдөж ажиллах, 6 дугаар зүйлийн 6.4.5 дахь хэсэгт 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүнтэй ажил гүйлгээг, Улсын төсөв болон орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл хэсэгт орон нутгийн татварын орлогыг мэдээлж хэвших;

Дээрх зөвлөмжийг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5 дахь хэсэгт заасны дагуу төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлж, биелэлтийг 2024 оны 10 дугаар сарын 01-ний дотор Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган

төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	АТТ	Тоо	Дүн
ХХС-ийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэл 13,169.9 мянган төгрөгийг шүүхэд хандаагүй, ОНХС-ийн хөрөнгөөс 5,000.0 мянган төгрөгөөр малчдын чуулган зохион байгуулж, тэмцээний шагнал, хоолны зардал	1	24,986.5					1	24,986.5				

гаргасан, Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 6,816.5 мянган төгрөгийг бэлэг дурсгал, хоолны зардалд зарцуулсан нийт 24,986.5 мянган төгрөгийн зөрчил нь сумын Засаг даргын үйл ажиллагаатай шууд хамааралтай байна											
Дүн	1	24,986.5					1	24,986.5			

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ:

ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Х.БОЛДБААТАР

Огноо: 2024-03-25

БОЛОВСРУУЛСАН:

АХЛАХ АУДИТОР

Ц.ОЮУНСУВД

Огноо: 2024-03-25

